

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Excluditur motus à principio creato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

7. Quintò. Potentia loco-motiva despotice subest appetitui tam rationali quam sensitivo: quia non tantum homo, sed etiam bruta pro suo libitu ab uno loco in alium moventur.

§. II.

Voluntatis motio erga seipsam.

8. **CONCLUSIO** secunda. *Voluntas etiam executive movet seipsam.* S. D. a. 3. Ratio est: Illa potentia movet seipsam, quæ seipsam per propriam & præviã operationem determinat ad alium actum eliciendum, sicque seipsam redigit de potentia in actum: sed voluntas per præviã intentionem finis seipsam applicat & determinat ad electionem mediorum: ergo voluntas movet seipsam.

9. Dices primò. Perfectior potentia effective movet potentiam minus perfectam: quia movere est perfectius, quam volentem: sed intellectus est potentia perfectior, quam voluntas: ergo non intellectus à voluntate, sed voluntas ab intellectu efficienter moveri debet.

Resp. negando maj. quia perfectius est movere directe, quam effective: cum igitur intellectus directè moveat voluntatem in genere causæ formalis extrinsecæ, est in genere movendi simpli-

ter perfectior, quam voluntas. Et sic ad probationem, movere perfectius est quam moveri, in quo genere movetur, concedo; in alio, nego. Et sic voluntas in genere causæ efficienter moventis est perfectior, quam intellectus; quatenus in genere causæ directivæ voluntas movetur ab intellectu, ideo intellectus est absolute perfectior quam voluntas, cum totum genus motionis directivæ sit perfectius genere motionis effectivæ.

Dices secundò. Causa efficiens agit per physicum influxum; sed voluntas non habet physicum influxum in alias potentias, ergo ipsas non movet efficienter.

Resp. disting. min. voluntas non habet physicum influxum in alias potentias, à proprio actu distinctum, & formaliter transeuntem, concedo; indistinctum, & tantum virtualiter transeuntem, nego. Neque enim necesse est fingere novum modum vel motum aliis potentias à voluntate impressum, ut facit Gonet hic disp. 5. a. 1. cum hoc alia potentia à voluntate sufficienter moveri & determinari intelligantur, quod anima per actum voluntatis seipsam determinat ad eligendas operationes aliarum potentialium, quæ in eadem animæ substantia voluntati connaturaliter subordinatæ radicanur.

ARTICULUS III.

An voluntas moveatur à principio extrinsecò.

SUMMARI A.

1. Status questionis.
2. Voluntas non potest physice moveri à principio creato.
3. Voluntas à DEO movetur ad primum actum.
4. Hec motio est physica.
5. Estq. concursus non tantum generalis, sed specialis.
6. Ideo primus actus voluntatis semper est bonus.
7. Nec inde voluntati infertur necessitas.
8. Objectum primæ volitionis est bonum ut sic.

§. I.

Excluditur motus à principio creato.

1. **D**upliciter potest intelligi quæstio. Primò: utrum ad omnem operationem voluntatis requiratur, ut voluntas præmoveatur à DEO, tanquam principio exteriori, per physicam prædeterminationem? Secundò: utrum omnium prima operatio voluntatis [constat enim ex dictis, quod voluntas in suis operationibus ad invicem subordinatis possit seipsam movere ab uno actu ad alium] reducenda sit in DEUM ab extrinsecò specialiter moventem & excitantem? Intentio S. D. hic a. 6. procedit in secundo sensu. Unde, supposita doctrinâ prædeterminationis physice jam priùs traditâ, pro secundæ quæstionis resolutione sit

2. **CONCLUSIO** prima. *Non potest voluntas physice moveri ab aliquo principio extrinsecò creato.* S. D. a. 6. in c.

Ratio ipsius est: Sicuti motus naturalis, qui est à principio intrinsecò naturæ, non potest esse ab

aliquo principio extrinsecò, quod non sit causa ipsius naturæ, (ideo motus gravium v. g. generanti adscribitur) sic etiam motus voluntatis, qui similiter est à principio intrinsecò, non potest esse effective ab alio principio extrinsecò, quam quod sit causa voluntatis, eandem in se virtute continens: hoc ipso enim potest dare & rationem entis & rationem voluntarii: atqui nulla creatura est causâ humanæ voluntatis: ergo nullus motus voluntatis effective potest esse ab aliquo exteriori principio creato.

§. II.

Statuitur motus voluntatis à principio increato.

CONCLUSIO secunda. *Voluntas ad primam actum, seu volitionem efficienter movetur DEO.* S. D. *ibid.* Ratio est: Voluntas vel movetur à seipsa, vel à DEO: non à seipsa, ergo à DEO. Minor probatur. Intantum aliquid movet, in quantum est in actu; sed respectu suæ primæ volitionis voluntas non est constituta in actu: ergo ad primam volitionem non movet se ipsam. Min. constat: quia voluntas est in actu ratione alicujus proprii actus: sed primæ volitioni nullus actus præsupponitur: ergo. Adde, quod primus motus adscribitur generanti: ergo & prima volitio adscribitur DEO.

Hinc sequitur primò: Hanc motionem esse non tantum moralem sed physicam. Primò: quia voluntas ad primam volitionem nec physice nec motaliter est in actu. Secundò: quia iste influxus